

บทที่ 3

การศึกษาและการวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน

วิธีการศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารงานกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วางแผนการพัฒนากระบวนการ โดยการแบ่งขั้นตอนในการพัฒนาตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานเดิม

การดำเนินงานของกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปางเดิม มีข้อบังคับและระเบียบคำสั่งในการปฏิบัติ มีการเลือกคณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์ ประกอบด้วยอาจารย์และนักศึกษา โดยมีวาระในการดำเนินงาน มีการประชุมประจำเดือน และประชุมใหญ่เมื่อสิ้นปี เพื่อรายงานผลประกอบการในรอบปีที่ผ่านมา ให้กับสมาชิกได้รับทราบ และออกเสียงรับรองการจัดสรรผลกำไรตามระเบียบที่วางไว้ ผู้ศึกษาได้จัดเก็บข้อมูลจากการเข้าไปศึกษาระบบงานเดิม จากเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนของงานที่ผู้ศึกษาจะพัฒนา เป็นระยะเวลาหนึ่ง

จากการศึกษาระบบงานของงานกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ตามผังการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ในรูป 3.1 ผู้ศึกษาได้จำแนกงานที่จะศึกษาและพัฒนาออกเป็นงานย่อย ๆ ได้ดังนี้

3.1.1 งานสต็อกสินค้า

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสต็อก จะทำหน้าที่ในการตรวจนับสินค้า คลังสินค้า จัดส่งสินค้าให้กับฝ่ายขายนำไปวางบนชั้นสินค้า เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิก

3.1.2 งานจำหน่ายสินค้า

เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย จะทำหน้าที่จำหน่ายสินค้าของกิจกรรมสหกรณ์ ซึ่งสินค้าจะแบ่งออกเป็นหมวด เช่น หมวด 1 สินค้าประเภท ขนม หมวด 2 สินค้าประเภท หนังสือ หมวด 3 สินค้าประเภท สมุด เครื่องเขียน หมวด 4 สินค้าประเภท ของใช้อุปโภค บริโภค และหมวด 5 สินค้าประเภท เครื่องดื่มและน้ำอัดลม

3.1.3 งานสมาชิก

เจ้าหน้าที่ทะเบียน จะทำหน้าที่งานด้านทะเบียนสมาชิก สมาชิกใหม่ การฟื้นฟูสภาพของสมาชิก การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลสมาชิก

3.1.4 งานเงินกู้

เจ้าหน้าที่เงินกู้ จะทำหน้าที่ รับคำร้องขอกู้เงินของสมาชิก เฉพาะ ข้าราชการ

ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว นำรายชื่อสมาชิกที่ขอกู้ เสนอต่อที่ประชุมกรรมการเพื่ออนุมัติ รับชำระเงินกู้ ประเภทต่าง ๆ เช่น เงินกู้สามัญ เงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้เพื่อซื้อสินค้า เงินกู้เพื่อการศึกษา

3.1.5 งานปันผลหุ้น ปันผลยอดซื้อและรายงานต่าง ๆ

เป็นการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปี เจ้าหน้าที่ต้องตรวจนับสินค้า จัดทำงบดุล คำนวณยอดเงินปันผลหุ้น ยอดเงินปันผลยอดซื้อสินค้า ของสมาชิกแต่ละราย รวมทั้งจัดทำรายงาน ประจำปี เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อรับรองการดำเนินงาน

3.2 ผู้ใช้งานระบบที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 เจ้าหน้าที่ขายสินค้า

3.2.2 เจ้าหน้าที่สต็อกสินค้า

3.2.3 เจ้าหน้าที่สมาชิก

3.2.4 เจ้าหน้าที่เงินกู้

3.2.5 ผู้จัดการ

3.3 ข้อจำกัดของระบบงานปัจจุบัน/ปัญหาของระบบงานปัจจุบัน

3.3.1 เป็นระบบที่ทำงานด้วยมือ เก็บข้อมูลลงแฟ้มเอกสาร การจำหน่ายสินค้าออกเพียง สลิปซึ่งแสดงเฉพาะหมวดของสินค้า ทำให้ไม่สามารถทราบยอดสินค้าแต่ละรายการที่ถูกต้องได้ สินค้ามีจำนวนมากรายการ การตรวจนับสินค้าเมื่อสิ้นงวดใช้เวลานานเนื่องจากสินค้ามีจำนวนมาก การคำนวณเงินปันผลยอดซื้อสินค้าใช้เวลาสรุปหลายสัปดาห์ ไม่มีระบบปันผลให้กับสมาชิกเป็น รายบุคคล ทำให้สมาชิกไม่สนใจในการเข้ารับบริการ

3.3.2 จำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การบริการและการบริหารงานยังเป็นรูปแบบเดิม อีกทั้งคู่แข่งซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง มีร้านเซเว่นอีเลเว่น เปิดให้บริการเป็นที่นิยมของนักศึกษาซึ่งเป็นวัยรุ่น ทำให้ต้องมีการปรับระบบเพื่อรองรับการแข่งขัน และมีร้านขายของชำที่จำหน่ายสินค้าเช่นเดียวกับสหกรณ์ แต่มีปริมาณสินค้าและชนิดสินค้าให้เลือกซื้อมากกว่า หลายรายการมีราคาถูกลงกว่าของสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง

3.3.3 ไม่มีระบบสต็อกสินค้า ทำให้ไม่สามารถทราบจำนวนสินค้าแต่ละชนิดที่มีจำหน่าย และไม่สามารถทราบถึงการเคลื่อนไหวของสินค้าแต่ละชนิด รวมทั้งต้นทุน กำไรของสินค้าแต่ละชนิดที่จะช่วยให้การตัดสินใจในการวางสินค้าจำหน่าย

3.3.4 ปัญหาด้านการประมวลผล การสรุปยอดขาย จำนวนสินค้าแต่ละชนิดที่ขายได้

รายงานต่าง ๆ ใช้เวลามากเนื่องจากข้อมูลของระบบงานไม่สามารถทำการประมวลผลโดยอัตโนมัติได้ และขาดความถูกต้อง น่าเชื่อถือในการตัดสินใจ

3.3.5 มีสินค้าบางชนิดที่มีช่วงจำหน่ายในช่วงสั้น ๆ แต่มีปริมาณมากทั้งการสั่งซื้อและช่วงเวลาในการจัดการสั้น เช่น เครื่องแบบนักศึกษา หนังสือ สมุดบัญชี เป็นต้น ต้องรีบสรุปการจำหน่ายเพื่อคืนสินค้า เมื่อผ่านช่วงเปิดเทอมในระยะเวลาหนึ่ง

3.3.6 ไม่มีระบบรายงานผลที่ช่วยในการตัดสินใจ เนื่องจากไม่มีระบบที่จะสรุปรายงานยอดขายสินค้าประจำวัน ประจำงวด การเคลื่อนไหวของสินค้า ทำให้ไม่สามารถพยากรณ์ความต้องการสินค้าของสมาชิกได้ถูกต้อง สินค้าบางรายการอยู่บนชั้นจนหมดอายุ ทำให้เกิดความสูญเสีย

3.4 ความต้องการของผู้ใช้

ในด้านความต้องการของผู้ใช้ สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

3.4.1 ต้องการทำงานด้วยระบบอัตโนมัติ มีความเชื่อถือได้สูง

3.4.2 สามารถออกไปเสร็จได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและแสดงรายละเอียดได้มากกว่าเดิม

3.4.3 สามารถออกรายงานการขายสินค้าประจำวัน

3.4.5 สามารถสรุปยอดเงินที่จำหน่ายสินค้าในแต่ละวัน

3.4.6 อออกรายงานปันผลหุ้นและปันผลยอดซื้อได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

3.4.7 สามารถตรวจนับสินค้ารายงวด/สิ้นปีได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

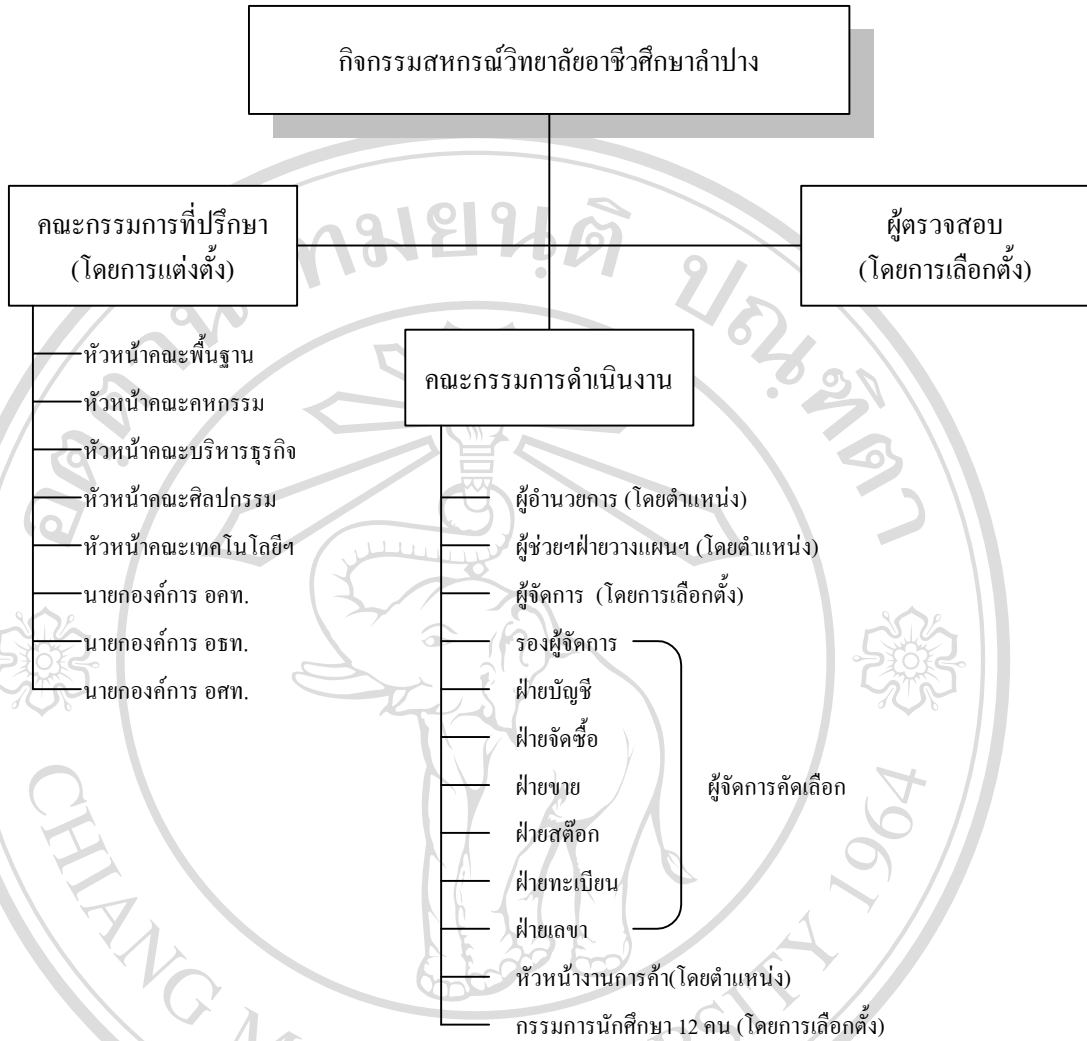
3.4.8 แจ้งเตือนสินค้าที่ถึงจุดสั่งซื้อได้

3.4.9 ระบบตัดยอดสินค้าคงคลังโดยอัตโนมัติ

3.4.10 มีระบบรักษาปลอดภัยของข้อมูล ใช้งานได้เฉพาะผู้ที่มีหน้าที่เท่านั้น

3.4.11 มีระบบเงินกู้ประเภทต่าง ๆ สำหรับสมาชิก เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

ยอดเงินกู้ และทำรายงานส่งงานการเงินเพื่อหักเงินในแต่ละงวดส่งงานกิจกรรมสหกรณ์

รูป 3.1 ผังโครงสร้างการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง

3.5 แนวทางที่กำหนดเพื่อการพัฒนากระบวนการใหม่

3.5.1 ในด้านผู้ใช้งานระบบที่เกี่ยวข้อง

1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย จะใช้ระบบบาร์โค้ดในการออกใบเสร็จรับเงิน พิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ ออกรายงานสรุปการขายประจำวัน
2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายสต็อก จะใช้บาร์โค้ดในการรับสินค้าเข้าสต็อก และออกรายงานสินค้าคงคลัง รายงานสินค้าต่ำกว่าจัดตั้งซื้อ
3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน จะใช้ระบบงานสมาชิก เก็บข้อมูลสมาชิกด้วยบาร์โค้ดปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการข้อมูลสมาชิก

4. เจ้าหน้าที่ฝ่ายเงินกู้(รองผู้จัดการ) จะใช้ระบบงานเงินกู้ บันทึกรายการเงินกู้ของสมาชิก บันทึกการชำระค่างวดและการปิดบัญชีเงินกู้

5. ผู้จัดการ จะดูแลการใช้งานทั้งระบบ การติดตั้งระบบ การรักษาความปลอดภัยของระบบ การเรียกใช้รายงานต่าง ๆ เพื่อช่วยในการบริหารงาน

3.5.2 ในด้านความต้องการของผู้ใช้

1. จะใช้ระบบที่ทำให้การทำงานด้วยระบบอัตโนมัติ มีความเชื่อถือได้สูง
2. จะใช้ระบบที่ช่วยให้สามารถออกใบเสร็จได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและแสดงรายละเอียดได้มากกว่าเดิม
3. จะใช้ระบบที่ช่วยให้สามารถออกรายงานสินค้าคงคลังได้
4. สามารถสรุปยอดเงินที่จำหน่ายสินค้าในแต่ละวัน
5. จะใช้ระบบที่ช่วยให้ออกรายงานปันผลหุ้นและปันผลยอดซื้อได้อย่างถูกต้อง
6. จะใช้ระบบที่ช่วยให้สามารถตรวจนับสินค้ารายงวด/สิ้นปีได้อย่างถูกต้อง
7. จะใช้ระบบที่ช่วยให้รายงานสินค้าที่ถึงจุดสั่งซื้อได้
8. จะใช้ระบบตัดยอดสินค้าคงคลังโดยอัตโนมัติ
9. จะมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ใช้งานได้เฉพาะผู้ที่มีหน้าที่เท่านั้น
10. จะจัดให้มีระบบเงินกู้ประเภทต่าง ๆ สำหรับสมาชิก เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบยอดเงินกู้ และทำรายงานส่งงานการเงินเพื่อหักเงินในแต่ละงวดส่งงานกิจกรรมสหกรณ์